

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku — Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7565, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Gonja, ki je Evropo predramila

Že več kot leto dni traja med Nemčijo in Čehoslovansko neenaka borba, na katero je postala pozorna že vsa Evropa. Z vsa razpoložljivo srditostjo — in te je v Berlinu mnogo — se je nemški tisk spravil na delo, da na vse mogoče načine okleveta in omaže pred svetovno javnostjo svojo demokratično slovansko sosedo. Javnosti dne pa je gonja v zvezi s pogajanjem med praško vlado in hitlerjevsko podružnico na Čehoslovansko namreč Henleinovo nemško stranko zavzela obseg, ki je več kot vznemirljiv.

V tem boju se Čehoslovanska brani viteško, dostojno: proti lažem postavlja resnico, proti očitkom dobro voljo, proti celo pretiranim zahtevam pripravljenost, da jim v čim večji meri ugodijo, proti sovraštva polnim klevetam pa kulturno željo mirnega sožitja. Toda vse je kot bob v steno. Nemški tisk gre dosledno svojo pot naprej in je ni priložnosti, ki je ne bi enostransko izkoristil za nove žalitve čehoslovanske države in njenih predstavnikov. Nemška vlada sama pa se tudi zelo trudi, da ne bi zaostala za svojim tiskom ter po svoje obrekuje svojo sosedo in ji na zunanje-političnem polju dela težave, kjerkoli le more.

Tako smo v razdobju enega leta doživeli kar tri hudournike, ki jih je nemško propagandno ministrstvo, ki dandanes upravlja ves nemški tisk kot nekako vrhovno vsedrjavno uredništvo vseh listov, razlilo po čehoslovanski zemlji. Časovno prvi se je tikal odnošajev med Čehoslovansko in Poljsko v zvezi s težavami, ki so nastale vsled poljske narodne manjšine v Tešinu. Za njim je prišla deroga reka klevet o tako imenovanem komunističnem vdoru v Čehoslovansko, ki da je postala nekako srednjeevropsko zletišče sovjetskega boljševizma. Sedaj pa ravnokar doživljamo tretji val v zvezi z notranje-političnimi diskusijami med praško vlado in Henleinovimi hitlerjevskimi Nemci.

V svojem sporu s Poljsko, ki ga je namerano tako razpihal nemški tisk, ki je čehoslovansko upravo slikal kot tiransko, je praška vlada izrazila svojo pripravljenost, da ves problem predloži mednarodnemu razsodišču in da njegov pravdorek že vnaprej sprejme. Glede komunističnih očitkov je praška vlada stavila nemškemu vojaškemu atašeju na razpolago avtomobil in ga prosila, naj se sam, brez spremstva, vozi po mili volji po vsej državi in preiskuje vse vojaške naprave, ki so po mnenju Berlina pod sovjetskimi vplivom. Isti predlog je stavila tudi ostalim inozemskim vojaškim zastopnikom v Pragi. V diskusiji s Henleinom je dr. Hodža naprosil predstavnika nemške manjšine, naj mu predloži svoje zahteve in ko so to storili, je prostovoljno sprejel 5 točk izmed 7, ostali dve pa je moral zavrniti, ker ne spadajo v njegovo pristojnost, marveč v pristojnost parlamenta. Toda vse je bilo zaman. Nemški tisk se še naprej vsemu roga, vse odbija, vse omalovažuje ter mimo vse dobre volje žene naprej svojo bojno pesem, ki je vsebinsko in po obliki takšna, da se mora vsakdo, pa četudi bi bil politično popolnoma neuk, zaskrbljen vprašati, kakšni so vendar pravi nameni Nemčije, ki jih zasleduje na področju čehoslovanske države, da jo dan za dnem tako sistematično in brezobzirno bombardira. Briga za Poljsko? To ne more biti res, ko pa jih ima sama Nemčija mnogo več v svojih mejah in se ji prav nič ne smilijo, ko jih brez nadaljnje potutaje. Strah pred čehoslovansko armado? Pri vsem priznanem junaštvu čehoslovanske vojske bi bil takšen strah brezpredmeten, ko vemo, da Nemčija lahko postavi v fronto toliko vojakov, kolikor šteje Čehoslovanska prebivalcev. Skrb za usodo nemške narodne manjšine na Čehoslovanskem? Tudi to se sliši smešno, kajti nikjer drugod na svetu, razen morda v Jugoslaviji, nemške narodne manjšine ne uživajo tako popolno pravno in dejansko enakopravnost, kot ravno na Čehoslovanskem. Na drugi strani pa bi našla nemška zaskrbljenost mnogo bolj koristna polja recimo na južnem Tirolskem, kjer je nemstvo na tem, da na osišču Rim-Berlin popolnoma izhira. Po vsem tem je torej jasno, da zasleduje nemška gonja, ki ji na noben način ni mogoče ustreči in ki je tudi najboljše dobra volja ne more potolažiti ali vsaj ublažiti, druge cilje. Katere cilje? Evropa ima pravico, da jih spozna in jih samostojno, po svoje presodi.

Neosnovanih sumničenj ne bomo izrekli. Toda, kdor pozna taktiko nemške zunanje politike, odkar jo vodi hitlerizem, mu ne bo težko napraviti zaključke, ki so blizu resnice. Do sedaj se je še vedno zgodilo, da je vsakokrat, kadar je Nemčija pripravljala kakšno večjo zunanje-politično presenečenje, nemški tisk poprej tedne in tedne v nakazanem smislu pisal, kot dela artiljerija pred napadom pehote. Ko je bil teren s časopisnim bombardiranjem dobro pripravljen, je šle nemška vlada prišla na dan s svojimi ukrepi. Če motrimo intenzivnost, smotnost in dolgotrajnost borbe nemškega tiska proti ugledu Čehoslovanske, se ne moremo znebiti vtisa, da gre za nekaj podobnega, da gre samo za pripravo, ki ji bodo sledila dejanja. Vrhutega pa dosedaj iz ust nobenega nemškega državnika, ki so zaporedoma ponujali nenapadne pakete vsem sosedom Nemčije, tako pred par dnevi tudi Švici, nismo slišali kakšnega podobnega zagotovila na naslov Čehoslovanske. Ob priliki svojih velikih zunanje-političnih izjav je državni kancelar Hitler dosedaj kar trikrat zaporedoma Čehoslovansko popolnoma zamolčal, kar je pri gostobesednosti njegovih govorov moralo pasti vsakemu v oči. Podvode je so potem poskrbeli, da je ta molk našel uradno razlago, ko so odkrito napadali čehoslovansko sosedo in ponavljali klevete, s katerimi jo je prej oblatil nemški tisk.

Ni čudno, če se je Evropa začela zanimati za ozadja te neenake in nevihte borbe ter začela celo namigavati, da si boče nemška vlada pustiti čehoslovanska vrata odprta za njene bodoče podvige v srednji Evropi in dalje proti vzhodu. Ni čudno, če je dozorelo mnenje, da nemški zunanje-politični in vojaški vojskovodje računajo s potrebo, da se Čehoslovanska potepa

Ekspozice dr. Antona Korošca v Narodni skupščini

Debata o prosvetnem ministrstvu

„Bóli“ g. Pleskovića

Belgrad, 3. marca. m. Na sinočnji seji narodne skupščine, ki je trajala do 2 zjutraj, je k proračunu prosvetnega ministrstva govoril poslanec JNS Rudolf Plesković. Napadal je referenta za ljudsko šolstvo v prosvetnem ministrstvu g. Franca Erjavca. Pravi, »da je to, kar je slovensko napredno učiteljstvo pretpelo za vlade Sušteršič-Lampeta v stari Avstriji, prava igračka proti temu, kar se sedaj dogaja. Načel je vprašanje pokojne Marte Mrak. V tem trenutku je stopil v dvorano poslanec JRZ dr. Koce, ki je reagiral na trditve Pleskovića glede obeh zakonov Mrakovih ter izjavil, da je to navadna kleveta. Končno je dal Plesković še duška svoji boli nad dejstvom, da so se računali slovenske JNS pokvarili, ker je morala zapustiti oblast, za katero je mislila, da jo bo obdržala v rokah in obračunala z vsemi političnimi nasprotniki. Dejal je: »Sedaj pa dovolite nekoliko iskrenih besed: Mi slovenski nacionalisti, jugoslovensko orientirani elementi smo bili stalno že pred vojno in med vojno vaši iskreni prijatelji. A za te simpatije do vas smo bili slabo nagrajeni. Bratje Srbijanci, mi napredni slovenski nacionalisti smo izgubili vero v vas, ker ste nas, svoje najboljšje prijatelje, izročili na milost in nemilost takim ljudem, kakor je g. Erjavac in njegova družba. Bratje Srbijanci, nezvestoba boli.«

Za njim je govoril JRZ poslanec dr. Koce, in sicer radi osebnih pojasnil. Dr. Koce je odločno zavrnil vse očitke, ki so jih metali nanj predvsem slovenski opozicionalci v zvezi v tragično smrtjo pokojne Marte Mrak. Naposled je dr. Koce izjavil, da bo o tej stvari sodišče izreklo svojo besedo. Izjavljajo dr. Koceta so navzoči poslanci burno odobraval, posebno pa so pritrdili njegovim zadnjim besedam, s katerimi je reagiral na izjavo Pleskovića, da obstoja nevarnost, da si bo vzel življenje tudi učitelj Mrak radi tega, ker ga je sodišče v zadevi njegove žene zaslišalo. Dr. Koce je izjavil: »Če ima čisto vest, tedaj se mu ni treba nič bati in nima zakaj izvršiti samomora.«

Za njim je govoril poslanec JRZ Franc Šemrov, ki je uvodoma izjavil, da se to slovensko perilo očisti slovenskih opozicionalcev, da v Sloveniji še ni bilo nikoli toliko učiteljev prestavljenih kakor zdaj, že delj časa pere v skupščini. Naj se že enkrat to neha. To zahteva čast in pogum Slovencev. Lahko gredo poslanci drug k drugemu ter si objasnijo in razjasnijo zadeve. O ekspoziciji pravi poslanec, da prosvetno ministrstvo priznava, da je slovensko šolstvo na prvem mestu. Poslanec pravi, da je to stanje danes še resnično, ni pa izgleda, da bi Slovenija v bodoče mogla obdržati to stanje, če se ne bodo nameščali na izpraznjena mesta novi učitelji in učiteljice. Ugotavlja, da je v Sloveniji 251 razredov na ljudskih šolah brez učiteljev, v številu tudi nekatere štiri, tri in enorazredne šole. Šolska mladina mora radi tega dostikrat po trikrat na teden ostati doma. Na vsakega učitelja pride pri nas 100—150 otrok. V Sloveniji je 597 učiteljskih kandidatov, od katerih jih je še 29 od leta 1932, ki še čakajo na namestitev. Radi tega prosi prosvetno ministrstvo, naj čim prej popravi to krivico, ki je bila storjena v preteklosti.

Nekateri govorniki mislijo, da je Slovenija zato najbogatija, ker je najkulturnejša, in da je v njej vse dobro. Govornik pravi, da je Slovenija res bogata na prirodnih lepotah, torej dejansko je res siromašna. Zaradi tega zahteva, naj se na Slovenijo gleda tudi s te strani. Govornik se je obširno bavil z učiteljskim vprašanjem. To, kar se v Sloveniji godi, ni tako kvarno, kakor je Plesković podal. Obrnjen proti levici, je dr. Šemrov vzkliknil: »Vi ste pozabili leta 1931, 1932, 1933 in 1934! Dr. Šemrov se je tudi obširno bavil z znanimi septembrskimi volitvami 1. 1933. Naposled se je bavil s potrebami ljubljanskega vseučilišča. Glasoval bo za proračun.

Za njim je govoril pred prazno skupščino spet Roman (JNS), ki je na dolgo in široko razlagal, kako je njegova hčerka prišla do službe.

in kot država izbriše, da dosežejo svoje cilje, na isti način, kot so leta 1914 računali s potrebo, da se potepa Belgija, ki je kot ovira ležala na poti proti Parizu. Končno tudi ni čudno, če je Evropa začela pripravljati primerne protiukrepe, kajti neoviran obstoj čehoslovanske države ni samo vprašanje, ki interesira slovanske države, ali Malo zvezo, ali Francijo, marveč vsa Evropa, ki želi, da bo ta nevarna točka evropskega ozemlja za vedno varna pred vsakimi sunki. Če je torej ofenziva nemškega tiska beležila kakšen uspeh, potem je dosegla to, da je Evropa prepričala, da je treba Čehoslovansko v imenu evropskega miru vzajemno braniti proti vsakomur, ki bi ogrožal njen mir in obstoj in njeno kulturno poslanstvo. Ne verjamemo, da si je Berlin takšnega uspeha želel. Želel ali ne želel, pa tako je. Čim prej bo to resnica v svoji zunanji politiki upošteval, tem bolje bo za vse, tudi za Nemčijo.

Če se ne motimo, je nekaj podobnega nedavno angleška vlada izjavila na ušesa gospodarjem Nemčije. Morda bo v kratkem sledil še večji poudarek. Čehoslovanska ne bo postala druga Belgija. To je danes jasno vsem, ki vztrajajo pri tem, da v Evropi ne sme priti do nove vojne. Mala zveza pa je že večkrat slovesno izpovedala, da si želi prijateljskega sodelovanja z Nemčijo, toda da odklanja ločena prijateljstva, če je njihov namen ta, da se naj Čehoslovanska žrtvuje pohotnim razpoloženjem nemškega imperializma. To zavest je val obrekovanja, ki dere iz Nemčije v Čehoslovansko. Ie še utrdil.

Nato je dejal, da je »klerikalizem grobar jugoslov. misli in jugoslovanske države«, končal pa je s sledečim izrazom notranje boli: »S temi svojimi besedami sem samo hotel vam, dragi bratje Srbi in Hrvatje, pokazati, kako mi gori v Sloveniji trpimo, kakšne muke prenašamo in kako močna je v nas vera v jugoslovansko misel in v moč naše države.«

Naslednjih šest govornikov ni bilo v dvorani. Zato je govoril sedmi govornik dr. Ivan Lovrenčič, ki je govoril o nesmotrenosti ukinitve kočevske gimnazije, čaš da je narodna skupščina pač silno velika. V nadaljnjih izjavah je hotel ministra prepričati o dvoreznosti poročenih učiteljev in se je zavzemal, naj se vse tiste učiteljice, ki so poročene z bogatimi možmi in ki so vsled rodbinskih

vezi dobro preskrbljene, odpustijo, na njih mesta pa naj se nastaviijo revnejše samske učiteljice. Slednjič je govoril tudi za to, naj bi se v naših šolah uvedla ruščina kot obvezen jezik namesto francosčine ali nemščine, češ da bo »v bodočnosti obveljal jezik ruščina«.

Ob dveh zjutraj je bila seja zaključena ter se je nadaljevala danes dopoldne.

Na dopoldanski seji je govorilo šest poslancev, kakor je predsednik dal na glasovanje proračun, ki je bil sprejet z veliko večino.

Predsednik skupščine je nato dal besedo notranjemu ministru dr. Antonu Korošcu, ki je burno pozdravljen od poslancev zavzel mesto na govorniškem odru ter podal k svojemu proračunu naslednji ekspozice:

Govor notranjega ministra

Gospodje! Proračunski predlog notranjega ministrstva za leto 1937-38 izkazuje izdatke v znesku 538.277.603 din. Ti izdatki odpadejo na ministrstvo, na splošne upravne oblasti, na orožništvo, na upravo mesta Belgrada, na državne krajevne policijske oblasti in na splošno državno statistiko. Od navedenega zneska gre za ministrstvo, splošne upravne in krajevne policijske oblasti kakor tudi za statistiko znesek 222.036.572 din. Za orožništvo je pa predviden znesek 316.541.031 din.

Proti sedanjemu proračunu notranjega ministrstva izkazuje predlog povečanja izdatkov za 20.993.086 din, kar je v zvezi z nujnim povečanjem osebnih in materialnih izdatkov ministrstva samega, splošnih upravnih oblastev in krajevnih policijskih oblastev. Povečanje osebnih izdatkov znaša 12.573.007 din in je v zvezi v glavnem z večjim številom uslužbencev v tem resoru in sicer za 574 oseb. Število uradnikov je naraslo za 232 oseb. Semkaj spadajo tudi uradniški pripravniki in nižji uradniki državne policijske straže. Število zvanikov policijskih straž je naraslo za 272 oseb, število dnevnikaarjev pa za 32.

Materijalni izdatki so v proračunskem predlogu povečani za 8.420.079 din. Največji od teh zneskov, in sicer znesek 4.850.000 din je namenjen prometnemu ministrstvu za plačilo potovanj osebja med izvrševanjem službe javne varnosti in nadzorstva. Ta kredit prihaja to pot prvič v proračunski predlog (na zahtevo prometnega ministrstva). Prejšnja leta ni obremenjeval proračuna tega ministrstva. Ostali znesek je namenjen manjšim plačilom v ostalih partijah o izdatkih za potrebe državne policijske straže. Ker se število nameščenec pri državni policijski straži zviša, so predvidene zanje nabave, kakor oblečila, obutve, postelnine, orožja in municije. Semkaj spada tudi kredit za vzdrževanje motornih vozil, ki so bila nabavljena med proračunskim letom za policijsko stražo pri upravi mesta Belgrada, pri policijskih upravah v Zagrebu in Ljubljani za centralno policijsko šolo v Zemunu.

Orožništvo

Javna in državna varnost Obveščevalna služba

Pri orožništvu je stanje malone neizpremenjeno kakor v sedanjem proračunu. Število oficirjev in uradnikov znaša 487, orožnikov pa 17.493. Kredit za orožništvo znašajo po tem proračunskem predlogu 316.241.031 din; nižji so od sedanjega proračuna za 332.802 din. Znižani so materialni izdatki. Prejšnja leta so znižali materialne izdatke pri orožništvu v tolikšnem obsegu, da so sedaj večja znižanja izključena, ker bi bilo sicer ogroženo dobro in pravilno delovanje te ustanove. Na koncu teh številnih navedb naj bo dovoljena primerjava. Sedanji proračunski predlog je kljub povečanju za 20.993.086 din za 133.953.143 din manjši

od proračuna notranjega ministrstva za l. 1930-31.

Delo notranjega ministrstva v lanskem kole-darskem letu je bilo posvečeno skrbni za javno in državno varnost, sestavi in uvedbi novih predpisov o organizaciji notranje uprave in pa izpopolnitvi upravne službe, dalje nadzorstvu nad upravnimi oblastmi in samoupravami ter vsem ostalim poslom, ki spadajo v delokrog notranjega ministrstva. Notranje ministrstvo skrbi, da dobe njegovi izvršni organi: orožniki, policijski stražniki in policijski agenti potrebno strokovno izobrazbo. V ta namen je zanje uvedlo potrebno šolanje. Za orožniške oficirske pripravnike se je vršil tečaj za 32 oficirjev od 20. januarja do 20. aprila 1936 v Sremski Kamenici.

Pri policijskih upravah opravljajo izvršno službo državni policijski izvršni organi in sicer policijski stražniki in policijski agenti, ki se plačujejo iz državnega proračuna. V mestih s policijskimi predstojništvii opravljajo to službo policijski stražniki, ki obremenjujejo deloma dotične občine. V vsej državi je 32 predstojništev mestne policije. Nekateri od teh podpira država iz lastnih sredstev. V vseh teh mestih nameravamo uvesti državne policijske izvršne organe, ker bi kot boljše izveščani opravljali to službo boljše in ekspeditivnejše kakor dosedajni organi, ki deloma nimajo zadostne strokovne izobrazbe. Državni izvršni policijski organi se izobrazujejo v osrednji policijski šoli v Zemunu. Poleg strokovne izobrazbe državnih policijskih izvršnih uslužbencev je osrednja šola za policijske izvršne uslužbence tekom leta 1936 nadaljevala z izgovajanjem policijskih radiobrojavnih postaj. Zgradila je 4 policijske radiobrojavne postaje in jih montirala pri policijskih upravah v Banjaluki, Sarajevu, Novem Sadu in Nišu. Z izgovajitvijo teh zadnjih policijskih radiobrojavnih postaj, je zdaj pri državnih krajevnih policijskih oblastvih in pri upravnih postaji osrednje šole za policijske izvršne uslužbence 10 postaj. S tem je uvedena samostojna policijska prijavna služba. Obenem delajo v tej šoli eksperimente z radiotelegrafijo, da bi mogli v zvezi z bližnjo motorizacijo sestaviti potujočo radiotelegrafijo in telefonijo, ki bo policijskim oblastvom omogočala dostavljanje potrebnih nalogov policijskim organom na prostem, tem pa poročanje policijskim oblastvom o stanju na prostem.

Tekom leta 1936 so nekatere krajevne policijske oblasti kakor uprava mesta Belgrada, osrednja policijska šola v Zemunu, policijske uprave v Zagrebu in Ljubljani prejele motorna vozila. Nabava za druge uprave je v izvedbi.

Za orožništvo se leta 1936 niso nabavila motorna vozila, dovoljen pa je že izredni kredit v znesku 4.000.000 din za nakup potrebnega števila motornih vozil. Ta nakup je že v izvedbi. Motorizacija bo omogočila hitrejšo razvrstitev orožnikov in hitrejši nastop na kraj dogodka.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Angleško zagotovilo Čehoslovanski „Ni je države, ki bi bolj zaslužila našo podporo“

London, 3. marca. TG. Angleški zunanji minister je imel v spodnji zbornici krašji govor, v katerem je odgovoril na nekatera vprašanja poslancev ter zavzel tudi stališče k važnejšim vprašanjem evropske politike, ki so prišla zadnje dni zopet na dnevni red.

Eden je v svojem govoru podčrtal, da je Anglija pripravljena, da vse obveznosti, ki tičejo varnosti Francije in Belgije, avtomatično izpolni z zastavitvijo vse svoje oborožene sile. Pripravljena je tudi na podlagi pogajanj (londonski pakt) enako obveznost razširiti tudi na Nemčijo.

Glede srednje Evrope je Eden dejal, da tam položaj ni tako jasen in natančno določen. Toda Anglija poudarja, da bo tudi za to področje avtomatično uporabila vso svojo oboroženo silo, ako bi to od nje zahteval pakt Zveze narodov.

Nemškemu poslaniku von Ribbentropu, ki je v Leipzigu zahteval, da naj se Nemčiji vrnejo kolonije, je Eden usoparno odgovoril, »da se Anglija dosedaj ni pečala z vprašanjem preosnove svojih kolonij in da tudi nima namena v bodoče se s tem vprašanjem ukvarjati.«

V nadaljevanju svojega govora se je Eden dotaknil tudi vprašanja odnošajev med Nemčijo in Čehoslovansko ter je dejal, da nihče prav

za prav ne ve, kakšne cilje Nemčija zasleduje v srednji Evropi. Tej nevednosti je našel vzrok v vse preveliki tajni diplomaciji, ki povzroča vojno razpoloženje. Pristavil pa je, »da je ni na svetu države, ki bi v interesu splošnega miru v Evropi zaslužila večje podpore od strani Anglije, kakor je to čehoslovanska republika.«

V nadaljevanju debate so mnogoštevilni poslanci izrazili svojo hvaležnost zunanjemu ministru, da je svoje stališče tako jasno opredelil.

Lord Lothian je predlagal, da naj se Anglija odstrani iz evropske politike in da naj raje z Ameriko sklene anglo-amerikanski blok. Ta blok bi bil zelo dobro sprejet v Ameriki. V Evropi se razvija položaj tako, da se bližajo zveznam Evrope. Zato se moramo približati Ameriki, predno se izvede ta organizacija kontinentalne Evrope, ki se lahko obrne proti nam.

Proti temu se je izjavil lord Cecil, ki je rekel, da bi se v tem slučaju ustanovil vseevropski blok, ki bi bil proti Angliji, kar pa je treba preprečiti. Edini up budočnosti je, da se izvede federalizacija Evrope, v kateri bi bila tudi Anglija. Lord Cecil je še dodal, da je odločen pristaš vladne politike oboroževanja.

Podmorski kabel Jugoslavija - Francija izročen prometu

Preteklo nedeljo so, kakor smo že poročali, v Igalu v Boki Kotorski izročili prometu novi podmorski kabel Jugoslavija—Francija. Prve brzojavke so bile odposlane francoskemu državnemu predsedniku Lebrunu, francoskemu ministrskemu predsedniku Blumu in jugoslovanskemu ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviču, od katerih so v kratkem času prišli brzajavni odgovori. Spodnja slika nam kaže ob mizi za aparati francoskega poštnega ministra Jardillierja, poleg njega jugoslovanskega poštnega ministra dr. Kaludjerčiča, na desno od tega pa bana zetske banovine Ivaniševića, ki čakajo po oddaji prvih brzajavk na odgovore.

Slika na levi: Slavnostni gostje zapuste pošto poslopje. Na čelu žena francoskega poštnega ministra Jardillierja, za njo njen mož, ki že nosi red jugoslovanske krone I. razreda, ki mu je bil ob tej priliki podeljen. Desno od Jardillierja naš minister dr. Kaludjerčič.

Po Španiji se jim je zahotelo...

Iz Litije je pobegnilo pet lantov v Španijo, pa so prišli samo do Splita, kjer so jih prijeli

Litija, 2. marca.

Ze dolgo smo vedeli, da ima v Litiji svoje zatočišče legio komunistov, ki se pa zaradi varnosti skrivajo za razna druga društva in klube, da napram oblastem in javnosti prikrijejo svoje protizakonito delovanje. S samo rdečim agitatorjem lastnim podtalnim delovanjem skušajo posebno pri doraščajoči mladini vcepiti sovražstvo do cerkve in vere, kar se pozna celo že pri učencih naše ljudske šole, jih navdušujejo za španske komuniste, kar je posebno prišlo do izraza te dni, ko so od doma pobegnili iz Litije kar trije brezposelni fantje, to so: 16 letni Anžur Ivan, 17 letni Kokalj Edo ter 23 letni Semenič Franc, ki so v soboto zvečer izginili. — Takoj uvedena preiskava pa je dožnala, da je že cel teden v Litiji nabiral neki mehanik iz Ljubljane ali Zagreba fante za rdečo špansko vojsko, jim dajal denar za vožnjo ter jim obljubljal razne vojaške čine v španski rdeči vojski. — Preteklo soboto je ves dan sedel ta rdeči emisar v poštni restavraciji v posebni sobi, kjer je konfiriral v glavnem s Semeničem, ta pa je nosil navodila in denar fantom, ki so pristali na beg v Španijo. Domenjeno je bilo, da v mraku izginijo iz Litije proti Savi, kjer naj potem vstopijo v večerni vlak, ki jih popelje do Splita, odkoder bi z ladjo nadaljevali pot v obljubljeno špansko deželo, kjer bi se borili za »proletariat«... K sreči pa so se starejši »naborniki« v zadnjem trenutku skesali ter ostali lepo doma za toplo pečjo s celo kožo, medtem ko so gori navedeni trije fantje res šli na Savi

na vlak, kjer so prišli skupaj še z dvema sodrugoma ter se korajžno, vsak z jurjem v žepu odpeljali proti Splitu.

Drugi dan, v nedeljo, 18. II. pa je prišel oče mladotnega Anžurja k županu ter mu potožil, da so mu rdeči odpeljali sina Ivana v Španijo na vojsko. — Zadeva je bila takoj javljena litijskim orožnikom, ki so takoj brzajavili na vse v poštev prihajajoče obmorske kraje, da so 3 fantje pobegli od doma z namenom, da gredo v rdečo vojsko v Španijo.

Ta opozorilna brzajavka je zalegla, ker je danes prispela v Litijo od spliteke policije brzajavka, da so tamošnje oblasti v luki aretirale 5 mladih fantov iz Litije, ki so se hoteli ukrčiti na neko ladjo, ki bi jih prepeljala v obljubljeno deželo špansko. — Sedaj bodo ti fantje prepeljani na upravo policije v Ljubljano, ki jim bo pretipala vest, da bo končno le prišlo na dan, kdo vse je pri nas angažiran pri nabiranju prostovoljcev za rdečo špansko milico, odkod denar, ki ga razsipavajo med nerazsodne naše ljudi, saj so ljudje pravili, da je imel Semenič kar cele 3 jurje pri sebi itd. Morebiti so to tisti elementi, na katere se misli opreti pokret »Ljudske fronte«, ki ga menda nekateri časti in oblastilne politiki zopet snujejo.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Frans Josef grenčice«.

Ljubljansko semenišče

(Konec.)

Oglejmo pa si pri tej priliki še bližnjo okolico semenišča v prešli letih! Začnimo kar pri sedanjem trimostju, čigar sredina se je imenovala še nedavno bodisi špitalski, Francjev (po cesarju Francu I.) ali frančiškanski most. Od njega do Zmajevke (prej jubilejnega, a še prej starega lesenega Mesarskega mostu) se je vlekel mestno obzidje, za katerim je tekla Ljubljanka. Na mestu sedanje Kresije, obsežnega poslopja, ki je last meščanske imovine, je bil nekoč meščanski špital s cerkvico sv. Elizabete. Zgraditi ga je dala leta 1345. ogrska kraljica Elizabeta, hči poljskega kralja Vladislava I. in soproga kralja Karla Roberta Anžovince. Leta 1386. je špital s cerkvijo vred pogorel. Oboje so pozneje popravili. Za reformacije so se polastili protestantje cerkvice ter v njej opravljali svojo službo božjo, dokler jih ni pregnal knezoškof Hren, ki je dne 10. oktobra 1508 božji hramec vnovič blagoslovil in v njem slovesno maševal. Špitalsko poslopje so spričo ugodne lege leta 1783. izpremenili v stanovanjsko in trgovinsko hišo ter hkrati cerkev zaprli. Od spodnjega dela trimostja do Pogačarjevega (sadanega) trga so prodajale prejšnje čase ženske peči, čaj, kruh, male kruške itd. Znale »kofelarice« so bile Udamele, Brunčičovka, Policaika in ta debela Barba. Vobče se je imenoval ta obrat »Kaffehaus No. 1«. Stari Toni, po rodu Italijan, je tu prodajal sir, Primož iz Podgora ilovico za mazanje peči, pličar Majdič pa kanarčke in druge sobne pevece. Za Kresijo je bila (kakor je še sedaj) Lingarjeva ulica, seveda prav tesna in nekoliko pobočna. Tam so imeli svoje prostore peki in medarji. Poslednji so se šo-

pirili s svojim blagom razen tega še v Medarski ulici. Ob škofiji, v kotu, kjer eta zdaj trgovini firm Stele-Pielick in »Ribe«, sop rodajali moko in žgano glinasto posodo. Prostor od Kresije do Šolskega drevoreda so že od nekdaj posedovali prodajalci in prodajalke sadja. Ves trg med Ljubljano, škofijo, stolnico in semeniščem je dobil ime po knezoškofu dr. Janezu Zlatoustem Pogačarju. Na delu tega prostora so bili do leta 1881. škofijski hlevi. Med leti 1915. do 1918. so postavili na trgu pokrite stojnice za branjeve in branjeve. Za obzidjem med hlevi in Ljubljano so Francozi za časa zasedbe naših pokrajin streljali zločince. Šolski drevored (imenovan tudi »Za vodce«) so zasadili leta 1811. Do leta 1806. je bila na tem kraju dolga vrsta mesnic, kjer niso prodajali samo mesa, marveč klali tudi živino. Zato je bilo tu zmeraj razen nesnage in smrada tudi dovolj vpitja.

Na sedanjem Vodnikovem trgu je stalo staro gimnazijsko poslopje, ki ga je potres leta 1895. tako poškodoval, da so ga morali nekaj let zatem podreti. Pred njim pa je bil tam frančiškanski samostan s cerkvijo Marije v nebo vzete. Med semeniščem in gimnazijo je bila precej ozka in temna Šolska ulica. Za gimnazijo proti Ljubljani so prodajale ob tržnih dneih (sredah in sobotah) kmetice iz bližnje okolice kokoši, jajca in mlečne izdelke. Na koncu Šolskega drevoreda, v neposredni bližini sedanjega Zmajevkega mostu, je stalo do meseca julija 1896. poslopje za shranjevanje gasilnega »odjaja«, v katerem pa so bile tudi tri mesnice. Enako poslopje je stalo tudi naproti. V njem je bilo n. oliko mesnic in shramba za mesarske stojnice. Počez stolnice odnosi za njo je stolno župnišče, ki je bilo zgrajeno, kakor poroča Costa v svoji knjigi »Reiseerinnerungen«, leta 1824. Kdaj je bila zgra-

Samo eden je Radion!

Samo Radion vsebuje dobro Schichtovo milo. Zato je Radion tako blag in izdaten ter najbolj primeren za pranje vseh vrst perila.

Samo
Schichtov RADION
VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

Maribor je veliko storil za omiljenje bede Zanimiva primerjava z Ljubljano nam to pove

Nedavno je poročal »Slovenec« o delovanju Pomožne akcije v Ljubljani od septembra 1936 do 20. februarja 1937. V tem času je imela Ljubljana skupnih izdatkov 330.000 in sicer 280.000 Din za zaposlitev pri javnih delih in Din 50.000 za razne podpore. Ker nas je zanimalo, kakšne izdatke je imela v tem razdobju mariborska Pomožna akcija, smo se tozadevno informirali pri socialno-političnem oddelku mestnega poglavarstva in dobili sledeče podatke:

Mestna občina mariborska že od ustanovitve Pomožne akcije leta 1931 ne deli denarnih podpor, temveč zaposluje brezposelne pri javnih delih, za delo nesposobne pa podpira z naturalijami. V gornjem razdobju, to je od septembra 1936 do 20. februarja 1937 je imela mariborska Pomožna akcija 405.333 Din izdatkov in sicer za zaposlitev 368.450 Din in za podpore v obliki življenjskih

potrebščin 36.883 Din. V teh zneskih niso zapadeli redni proračunski izdatki, temveč zgolj izdatki iz sredstev Pomožne akcije. V navedenem razdobju so bila iz sredstev Pomožne akcije izvedena, oziroma so še v teku naslednja dela: ureditev Tomšičeve ulice, Betnavske ceste, zemeljska dela pri novi šoli v magdalenskem predmestju, ureditev spodnjega dela Kacijanarjeve ulice, naprava kanala in cestišča v Tomšičevem drevoredu, v gornjem delu Kacijanarjeve ulice, naprava kanala v Motherjevi ulici ter priprava gramoza v gramozni jami za nova cestišča.

Primerjava izdatkov Pomožne akcije med Ljubljano in Mariborom je vsekakor zanimiva, če pomislimo, da je Maribor za dve tretjini manjši kakor Ljubljana. Ta primerjava dokazuje, da je Maribor v letošnji zimi za pobijanje revščine in brezposelnosti veliko storil.

100 let cerkvene glasbe

Pevovodja Ludovik Puš

Kje je Slovenec, ki bi ne poznal Gregorja Riharja vsaj po njegovih pesmih! Ali poznamo ga vendar vse premalom. Rihar ni velik samo v skladbah, ki jih še dandanes prepevajo množice po naših cerkvah, ampak tudi v delih, ki jih je med sedaj živimi Slovenci komaj kdo ališal. V župni cerkvi sv. Cirila in Metoda pri Sv. Krištofu v Ljubljani bo Ciril Metodov pevski zbor v soboto, dne 6. t. m. ob 8 zvečer pokazal Gregorja Riharja zlasti s te strani. Tega koncerta ne bo smel zamuditi nihče, ki se količikaj zanima za slovensko cerkveno pesem. Zanimamo se pa zanj vsi, saj jo nedeljo za nedeljo poslušamo v cerkvi. Pri koncertu bo opoznal, da je bil Rihar večji glasbenik, kakor je o njem do sedaj sodil. Zbor vodi g. Ludovik Puš, na orglah sodeluje g. Matija Tomc, ki zaigra na odlični novi instrument tudi nekaj orgelskih koncertnih skladb.

Občni zbor Kmečke zveze

V nedeljski številki »Slovenca« smo pomotoma objavili, da je prometno ministrtvo dovolilo vsem udeležencem na občni zbor Kmečke zveze četrtinsko vožnjo. Neljuba pomota je nastala zaradi netočnega telefonskega poročila. Res pa je promet. ministrtvo z odlokom pod S. M. 3824/37 z dne 27. II.

dovolilo polovično vožnjo od 4. do 10. marca. Ta popravek smo dali tudi v »Domoljuba« in upamo, da ne bo zaradi tega kakšnega nesporazuma. Kdor se bo hotel poslužiti te ugodnosti in ne nedeljske povratne karte bo moral dobiti na odhodni postaji legitimacijo, katero bo dal žigosati pred vhomom v dvorano z našim žigom in s tem pri povratku dokazal, da se je zborovanja udeležil. Na odhodni postaji si nabavi celo vozno karto, katera pa bo veljala tudi za nazaj.

Prosimo vse delegate, da se obnega zboru udeležijo točno, da ne bo nepotrebnega zavlačevanja. Vsek naj prinese seboj točno izpolnjen vstopnic, ker jo bo moral oddati pred vstopom v dvorano.

Pisarna Kmečke zveze.

Sprejem pri češkoslovaškem konzulu

Češkoslovaški konzul g. Miňovský je povabil salezijanske bogoslovce, ki študirajo na Rakovniku, predvsem Čehe in Slovake, pa tudi Slovence z ravnateljem zavoda in profesorji, na čajanko. Gospod konzul in njegova gospa, ki je Srbinja, eta sprejela povabljenе goste z vso prišrčnostjo in domačnostjo. Bogoslovci so zapeli v zboru, pa tudi solo, vrsto slovanskih narodnih pesmi v podkrepitvev slovanskega bratstva.

Ravnatelj zavoda g. dr. Fr. Volčič se je v pozdravnem govoru zahvalil gospodu konzulu in gospej za njuno prijazno naklonjenost. Gospod konzul mu je odgovoril v perfektni erščini, izražajoč željo, da se to iskreno razmerje še nadalje ohrani. Nagovoru bogoslovca Čeha je gospod konzul odgovoril v češčini. Med drugim je svojim rojakom Čehom in Slovakom dejal tudi tole: »Vedite, dragi bratje, da so vam vrata našega konzulata vedno na stečaj odprta. Ko boste prišli kdaj sem, se zavedajte, da ste našli tu pri nas košček svoje domovine, zato se počutite na konzulatu kot doma.«

Počutili so se zlasti tisti popoldan zares kakor doma, zato so mu za njegove iskrene besede tem bolj hvaležni.

Ta prijazna gesta in povabilo gospoda konzula Miňovskega je napravila na podanike češkoslovaške republike pa tudi na nas Slovence najlepši vtis.

— Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zavžite na tešče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočena in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30174/35.

Kaj je Pantelerija

Trdnjava na skali sredi morja

Pantelerija ni nič drugega kakor nova pomorska trdnjava v Sredozemskem morju. Ta nova trdnjava leži na najbolj strateško važnem kraju, tam, kjer se otok Sicilija najbolj približa obali severne Afrike. Na tistem prehodu leži sicer že tudi otok Malta, ki je pod angleško oblastjo, toda Malta je od Sicilije oddaljena 100 kilometrov, od Tripolisa pa kar 323 kilometrov. Tamkaj pa, kjer je prehod med Afriko in Sicilijo najožji, leži še en otok, ki se imenuje Pantelerija. Ta otok pa, ki je tudi 100 kilometrov oddaljen od Sicilije, a samo 69 kilometrov od severnoafriškega Tunisa, je pod oblastjo Italije.

Ko je abesinska kriza priklopila do vrhunca, je Italija začela na tem otoku graditi oporišče za svoja letala in podmornice. Otok Pantelerija meri sicer samo 83 kvadr. kilometrov, je torej precej manjši kakor Malta, katera meri celih 248 kvadr. kilometrov, vendar je treba vedeti, da majhen otok ravno tako lahko pomeni nepremagljivo trdnjavo, ko je dobro utrjen. Poglejmo le nemški

otok Helgoland, ki je še mnogo manjši kakor je Pantelerija, saj meri le 0,55 kvadr. kilometrov, in vendar je bilo na njem dovolj prostora, da so Nemci zgradili največje in najmoderneje utrdbe in oporišča za svoje letalstvo in podmornice. Kakor poročajo Angleži, so Nemci tudi sedaj Helgoland znova utrdili, da je sedaj veličanska moderna trdnjava. Da je Italija otok Pantelerijo dala res utrditi, je dokaz to, da je prepovedala, da bi letala smela letati nad otokom, iz česar Angleži in vsi sklepajo, da je otok že tako utrjen, da ne sme imeti pogleda nanj nihče nepoklicani več.

Malta je torej precej zaostala za italijansko Pantelerijo. Ko so Angleži leta 1802 zasedli otok Malto, takrat še ni bilo ne podmornic ne letal, zaradi česar se niso zmenili za majhni otočić sredi Sredozemskega morja, kar jim pa danes napak pride. Če bi bili Angleži takrat količjak slutili, da bi tak-le majhen otočić kdaj utegnil biti za njihovo pomorsko moč kakke važnosti, prav gotovo bi ga ne bili pustili v nemar. Ko pa so se začeli zavedati njegove važnosti, je bil otok že italijanski. Bilo je torej takrat že prepozno.

Z modernim orožjem Italija sedaj obvlada z otoka Pantelerija vsako zvezo med vzhodnim in zahodnim delom Sredozemskega morja. Italija je pred francosko vojno luko Bizerta, torej tik pred francoskim Tunisom, dobila močno postojanko ter od zahodne strani tako straži vhod v to francosko luko, kakor ga od vzhodne strani straži angleška Malta.

Vrhu vsega tega pa ima Italija zraven otoka Pantelerije še dva manjša otočića, Linoso in Lampedusa. Tudi ta dva otoka ležita med Malto in Tunisom. Če bo Italija utrdila tudi ta dva otoka, bo njeno stališče še močnejše. Doselej sta ta sredozemski prehod stražili le Francija in Anglija, sedaj ga straži tudi Italija, toda z močnejšimi sredstvi. In to je za prihodnost važno.

Angleški list »Spectator« piše o otoku Panteleriji ter pravi: »Poleg Gibraltarja in Aleksandrije je sedaj še ena točka, odkoder lahko zapre promet po Sredozemskem morju. To je otok Pantelerija. V vojski, ki bi vanjo bila zapletena tudi Italija, bi imeli mnogo prilike slišati o otoku Panteleriji.«

»Vi gojite sadje na zastareli način,« pravi dijak kmetijske šole nekemu kmetu. »Zelo bi se čudil, če bi to drevo jeseni imelo 10 kg jabolke.«

»Jaz bi se tudi čudil,« odvrne kmet, »ker to ni jabolana, ampak češplja.«

Zdravnik zaprt na mesto norca

Pred kratkim se je nekemu ameriškemu zdravniku zgodilo nekaj silno smešnega, kar pa on ni vzel za smeh, ker je pri tem skoro sam znorel. Mož se piše dr. Tyrone ter je zdravnik za živčne bolezni v New Yorku. Njega so naprosili svojci nekega bolnika, naj gre na francoski parnik »Champlain« ter naj tam pregleda prostore neke kabine, v katero so hoteli zapreti svojega sorodnika, da ga odpeljejo v neko evropsko zdravilišče za živčne bolezni. Dr. Tyrone je seveda rad odšel na parnik, kjer si je ogledal tisto kajuto za blaznega bolnika. Stene so bile tapetirane, iz kabine so odstranili vse kljuke in vse, s čimer bi se lahko blazni revež mogel kakorkoli poškodovati. Preden je ladja odpeljala, je zdravnik še enkrat pregledal prostor čakajoč, da bodo blaznega zdaj pa zdaj pripeljali, ker je bil že skrajni čas. Ko bi bil blaznež spravljen v svoji kabini, bi bil zdravnik lahko mirno odšel.

Ko pa je zdravnik pregledoval odprto kabino, je potegnil veter ter zaloputnil vrata kabine. Zdravnik pa ni mogel odpreti vrat od znotraj, ker ni bilo nobene kljuke nikjer. Toda to ga ni prehudu vznemirjalo, ker je vedel, da bodo vsak čas pripeljali bolnika, nakar bo on prost. Toda slučajno se je zgodilo, da je bolniku postalo močno slabo, ko so ga hoteli odpeljati na ladjo. Zato so bolnikov svojci sklenili, da bolnega sorodnika ne bodo poslali s to ladjo v Evropo, čeprav je bil prostor na ladji zanj že kupljen. Med tem pa se je zdravniku v kabini zdelo vse skupaj že preneumno. Tolkel je po vratih ter kričal, naj mu odpro,

Hripa mori pse

V severnih in južnih pokrajinah Francije se je hripa nenavadno močno razvijala. K sreči pa pri ljudeh ni bilo resnih posledic, pač pa je hripa, kar je čudno, hudo prijemala pse in mačke.

Pes, ki ga je prijala hripa, je v začetku izgubil vsak tek za jed ter je žalosten polegel okoli vogalov. Ponekod so ljudje klicali živinozdravnike na pomoč. Ti so res prišli ter so psom dajali raznovrstne injekcije, ki pa niso pomagale. Skoro vsak pes je poginil že nekaj dni potem, ko ga je bolezen prijala. Tudi mačke so bile v začetku bolne brez teka in vse utrjene, toda bolezen jih ni tako silno prijala kakor pse, ker jih je le malo poginilo.

Teta: »Janezek, nikar ne delaj tako grdih obrazov, drugače boš ostal grd vse svoje življenje.« Janezek (opazuje teto): »Ali si mar tudi ti delala tako grde obraze?«

Francoska letalca Libert in Denis, ki sta odletela iz Pariza z namenom, da bi v 100 urah priletela v Tokio. Slika ju kaže pred odletom s pariškega letališča.

Stanovanjski urad v Londonu pripravlja stanovanja za tujce, ki bodo prišli na kraljevo kronanje.

Zajčja kuga človeku nevarna

Ze enkrat smo poročali, da se je v nekaterih krajih Avstrije pokazala nova bolezen, tako zvana zajčja kuga. Strokovnjaško se ta bolezen imenuje »Tularämia« po bacilu »Bakterium tularense«, ki je bil odkrit leta 1912. Ta bolezen je bila doslej znana samo v Ameriki, na Japonskem in v severni Rusiji. V Ameriki je popadala tudi divjo ovco, med tem ko se je drugod ločevala le glodalcev. V srednji in južni Evropi je ta bolezen doslej bila docela neznana.

Žival, katera je napadena po tej bolezni, naglo shujša. Taka žival ne more več bežati ne pred psi ne pred ljudmi, ker je pač preveč oslabela. Vranca ji oteka kakor tudi žleza limfe. Ker pa bolezen ne napad le zajcev, ampak vse glodalce, verjeme, miši in podgane, je jasno, da je silno nalezljiva, ker se po teh živalih širi naprej. Med tiste živali, ki so zelo občutljive za to bolezen, je tudi pižmovka, katera je z nekaterih krajev Češkega že izginila, najbrž prav zaradi te bolezni. To bolezen razširjajo lahko živali, katere zaradi

nje ne obole, pač pa bolezen prenašajo. Tako na primer pes, ki je ujel in raztrgal takega bolnega zajca, bolezen prenese na svojega gospodarja. Mačka, ki je požrla podgano ali miško, ki je bila za to boleznijo bolna, sama ne oboleva, pač pa prenese bolezen na človeka, če ga je morda opraskala.

Dasi je ta bolezen bolezen glodalcev, človek pred njo ni varen ter je zaradi tega v nekaterih avstrijskih pokrajinah bolnih že vse polno ljudi. Človeka, ki ga prime ta bolezen, začne boleti glava, stresa ga mraz, dobi mrzlico, začne bljuvati in žleze mu začnejo otekati.

Prvič so tako bolezen pri človeku opazili leta 1935 v Avstriji na levem bregu Donave. Takrat je zbolel neki mož, ki je povedal, da je v gozdu pobral zajčka, ki ni mogel teči ter ga pojedel. Iz Češkoslovaške republike pa poročajo, da je na južnem Moravskem zbolelo za to boleznijo nad 60 oseb. Večina le teh pa ni imela nikdar kakkega posla z lovom ter so si »drugače« znali preskrbeti za zajčjo pečenko. Ali so bili tako zvani divji jankarji ali pa so od takih kupovali zajce. Zanimivo je, da je med obolelimi ljudmi precej ciganov.

Na zajcu pa so v Avstriji prvič opazili žele lanske leto. Poleg zajcev so boleli seveda tudi divji kunc, ki jih je v tamkajšnjih krajih silno veliko. Sedaj pa so za to boleznijo začeli bolehati tudi lovci in trgovci z divjačino, in sicer ne le v okuženih krajih, marveč celo na Dunaju.

Avstrijske oblasti so takoj začele odločen boj zoper to bolezen. V koliko se žival, ki je poginila, ne pošlje v pregled nadrejenim higienskimi in bakteriološkim zavodom, je treba brezpogojno sežgati vse, kar je v zvezi s kužno živaljo. Okužene revirje kakor tudi divjačino je treba strogo nadzorovati, zlasti pa pregledovati meso, ki se prodaja na trgu ali v trgovinah. Bolne zajce morajo lovci in čuvaji brezpogojno streljati v vsakem času ne glede na lovopust. Dokler bolezen ne preneha, naj lovci in čuvaji ne streljajo lisic in drugih roparic, ki opravljajo v gozdu službo sanitetne policije. Vse prebivalstvo je dobilo stroga navodila, naj ne pobira in ne uživa mesa živali, katero so morda našli kje mrtvo ali pa so jo morda ujeli, ker ni mogla več uti.

Toda tudi sosednje dežele se morajo pripraviti na to bolezen, ker je nevarnost razširjenja zelo velika, zlasti pa zaradi tega, ker razširja to bolezen tudi pižmovka, katera se je začela množiti tudi v naših krajih.

»SLOVENE« pred 60 leti:

V soboto, 3. marca 1877.

Pomirje med Srbijo in Turčijo je boje dognano. Knez Milan je dotične določbe 28. febr. predložil narodni skupščini, ki jih je v tajni seji sprejela, potem pa je bila nemudoma sklenjena. Tudi Crnogorci bodo neki kmalo sklenili mir s Turkom, in se je v ta namen premirje podaljšalo za 20 dni.

Rusija bode sedaj sama prevzela nalogo, ktere Srbija in Črna gora niste mogli izvršiti. Pisarilo se je sicer, da že razpušča zbrano vojno, a to ni res, in previdni državniki trdijo, da Rusija ne more odjenjati, če se hoče doma in na vnanjem obvarovati velike škode... Iz Turčije se namreč poročajo nove grozovitosti, ki so katoliške prebivalce okoli Bišca pripravile, da so zgrabili za orožje in pričeli boj s Turkom, s katerim se hočejo bojevati toliko časa, da bode ali njega ali pa njih konec. »Obzore« poroča, da število teh katoliških vstajnikov znaša 700 mož.

DOMAČE NOVICE

Kmetijska družba naznanja, da je ruski lan prišel. Kdor ga je naročil, ga zamore takoj dobiti v pisarnici družbe kmetijske. Stari mernik velja 3 gl. 30 kr.

Koncert bodejo prihodnji teden napravile gospodične Čampa iz Gradca s slovenskimi in nemškimi pesmami.

O gozdih in pašnikih na Gorenjskem imeli so v nedeljo zastopniki obrtniške družbe in pa 10 mož iz okraja radoljskega prvi razgovor, da bi se poravnal večletni prepri. Obe stranki ste razodevale dobro voljo mirne sprave.

Za bolnike s sladkorno boleznijo. Ribji cmoki.

120 g polenovke brez koščic in kože zmeljesh z mesoreznicco in pretlačiš skozi sito. Goščo osoliš, kaneš vanjo nekaj kapljic limonovega soka in jo potreseš s sesekliman peteršiljem in dodaš 1-2 beljaka. Dobro premešaš in v žlico oblikuješ cmoke, jih devaš na s presnim maslom namazano pekačo, jih pokriješ s papirjem od presnega masla in jih z nekoliko juhe dušiš. Zraven paradižnikova ali holandska (že tu opisana) omaka.

Beluš - celi (tudi za ledvične bolnike). Olupi jih, zvežeš in umiješ. Daš v kozico, kjer jih počasi kuhaš 30-40 minut v slani vodi. Nato jih daš na prtič in na vroč krožnik, jih obliješ z razbeljenim presnim maslom in drobtinami. (Za sladkorno - brez drobtin!)

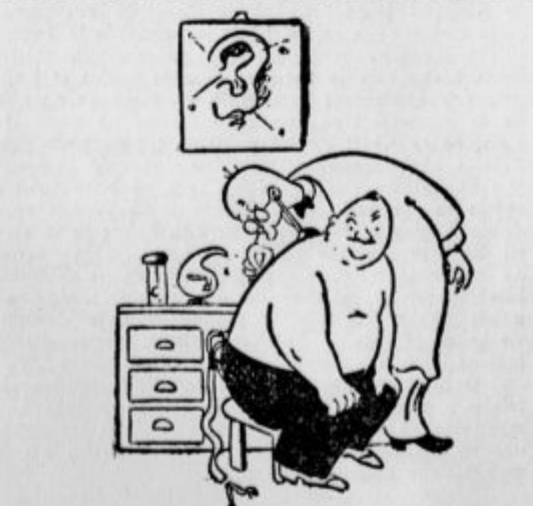
H kronanju angleškega kralja

Načrt za uradni program slovesnosti, ki bodo v Londonu ob kraljevem kronanju, je sedaj narejen in bo takole vezan.

Tudi papež je bil povabljen k slavnostim kronanja angleške kraljeve dvojice. Po preteku več stoletij se je sedaj prvič zgodilo, da je bil papež povabljen na kronanje angleškega kralja. Kakor znano, je že bila pod Viljemom II. Oranjskim vpeljana kraljeva prisega, ki je njena vsebina bila žaljiva za katoličane. Takrat se je Anglija silovito borila zoper papeštvo in katoliško cerkev. Boj je bil tako hud, da edino le katoliška cerkev ni na Angleškem uživala nobenih pravic. V teku zadnjega stoletja se je ostrost te kraljeve prisega vedno bolj omiljevala ter je bilo izpuščeno vedno več žaljivih točk. Nekaj verske vsebine bo prisega imela samo še z ozirom na ožjo Anglijo, medtem ko bo za dominijone prisega tako prirejena, da bodo zraven lahko tudi zastopniki katoličanov. Papež bo poslal na kronanje svojega legata, kakor pišejo listi, in sicer bo njegov legat vestminsterski nadškof Hinslay. Kajpada se bo papežev legat udeleževal samo svetnih slavnosti ter bo izostal od slovesnosti, ki bodo imele značaj anglikanskih cerkvenih obredov.

Abesinsko poslanstvo v Londonu pa sporoča, da se bo kraljevega kronanja udeležil v imenu abesinskega cesarja njegov najstarejši sin Asfaou Vosen, kateri je po italijanski zmagi zbežal pred Italijani s svojo družino v Jeruzalem ter sedaj tam živi. Cesarjev sin je 21 let star in je že bil v Londonu, ko se je v imenu svojega očeta prišel leta 1932 Angležem zahvaliti, ker so se prejšnjega leta udeležili kronanja abesinskega cesarja v Addis Abebi.

»Sreča, da ste prišli k meni, gospod Dakonič - zadnji čas je že bil!«
»Si lahko mislim, gospod doktor - dandanes ysom ljudem manjka denarja.«

Dajmo dela mladim izobražencem!

Resolucija Društva brezposelnih profesorjskih kandidatov

Ljubljana, 2. marca.

Društvo brezposelnih profesorjskih kandidatov dravske banovine je na svojem rednem obnem zboru dne 25. februarja 1937 sprejelo naslednjo resolucijo:

Število brezposelnih profesorjskih kandidatov stalno narašča. Vzrokov temu dejstvu pa ne moremo iskati le v morebitnem večjem številu dijakov, ki obiskujejo filozofske fakultete, ampak tudi v tem, da prosvetna oblast nastavlja na srednjih šolah toliko suplentov, kolikor bi jih bilo potrebno, da bi se pouk mogel vršiti neovirano.

Splošno je že znano, da je moral biti in da je še zaradi tega pouk na nekaterih srednjih šolah reducirán na najnižjo stopnjo in da ni v tem pogledu prizaneseno niti tako imenovanim nacionalnim predmetom, kakor sta slovenski jezik in narodna zgodovina.

Zato želimo in apeliramo na vse odločujoče žinitelje v naši prosvetni in socialni politiki, naj bi z vsemi silami delali za to, da se odpravi zlo, ki tlači našega brezposelnega intelektualca, s tem, da se krediti za srednjošolski pouk povečajo,

da se skrajša kakor v drugih državah službena doba profesorjev na 30 let, ker že 30 let naporne službe v šoli človeka popolnoma izžepa, in da se upokojijo vsi oni, ki so to že zaslužili.

da se nastavlja novi suplente po vrstnem redu, kakor so diplomirali brez ozira na spol in naj bi veljale izjeme le pri tistih s težkimi socialnimi prilikami, ki naj bi imeli pri tem prednost pri nastavitvi,

da se zaposle brezposelni diplomirani filozofi na meščanskih šolah ako primanjkuje izprašanih meščanskošolskih učiteljev in to z vsakočasno možnostjo nastavitve na srednji šoli.

da se s študijskimi podporami omogoči brezposelnim profesorjskim kandidatom nadaljnje študijsko in znanstveno delo v okviru njihovih strok. V zavesti, da so naše želje kar najbolj osnovane v naših slabih gmočnih prilikah, naprošamo naše oblasti, predvsem pa prosvetno ministrstvo in ministrstvo za socialno politiko, da se za naš položaj zavzamejo in upoštevajo vse naštele možnosti, da se doba čakanja skrajša ali vsaj izrabi na najkoristnejši način, kar bo pač važnega pomena za našo narodno kulturo.

„Jutro“ in delomrzneži

Odkar mora »Jutro« grizti trdi in bridki kruh opozicije, ki ga ni vajeno, se je spomnilo tudi na socialnost. Zdi se, da si je naročilo kar posebnega eksperta, ki naj bi temeljito proučil socialno vprašanje, toda pri »Jutru« imajo vedno smolo. Tako se »Jutro« nikakor ne da dopovedati razlika med brezposelnimi in delomrzneži. Gospodje, ki lansirajo take članke v »Jutru«, najbrže sami dobro vedo kadar dele miloščino, ali jo dele res potrebnim brezposelnim ali pa jo dele poklicnim nasilnežem, izsiljevalcem in pa ljudem, ki zaničujejo vsako delo. Vsa »Jutrova« socialna gonja obstoja v tem, da ta list, ki se sicer šteje za glasilo plutokracije in meščanstva, zagovarja kriminalne tipe. Po ljubljanskih javnih lokalih je kar naveden prizor, da občinstvo odgovarja prosičem in po metilnem špirtu dišečim delomrznežem: »Na magistralu dobiš delo, po tri dinarje na uro vam ga plačajo.« In kako odgovarjajo ti delomrzneži? »Za tri dinarje na uro ne bom delal!« Nekateri bolj predzrni pa še pristavljajo: »Saj nafehtam več v eni uri!« To so tisti, proti katerim se borimo mi, tisti ki nadlegujejo mirno in pošteno prebivalstvo v skupinah po dvoje in troje, ki pa se ognejo vsakega dela, če jim to grozi. »Jutro« dobro ve, kaj je govoril na zasedanju banskega sveta ljubljanski župan dr. Adlešič, ki je nazorno povedal, kako so delomrzneži odklanjali ponujeno jim delo ter zahtevali podporo. Ko pa je mestni socialni urad vztrajal, da ne daje zdravim moškim nobenih podpor, temveč le delo, so tisti, ki so bili vsaj količkaj delavoljni, delo le sprejeli! No, in drugi? Ti pa berajoč sedaj po Ljubljani in nosijo pritožbe čez mestni socialni urad v uredništvo »Jutra«.

Sedanja občinska uprava je 360 brezposelnim družinskim očetom preskrbela delo, sicer res samo za meso po 3 dinarje na uro, toda ti ljudje so bili veseli, da imajo vsaj skromen zaslužek in da jim ni treba živeti od podpora.

Mi smo seveda pisali, da je beračenja v Ljubljani manj, nismo pa tajili dejstva, da je tudi delomrznežev čedalje več. Resnično potrebni dobivajo sedaj še več podpor kakor pod prejšnjo občinsko upravo in nihče jih ne vpraša po kakšni legitimaciji, zlasti ne po legitimaciji narodno strokovne zveze. Mestni socialni proračun za bodoče leto je zvišan, kar najbolj zgovorno dokazuje, da se sedanji ljubljanski župan in mestna občina zavesta dela svojih socialnih nalog. Potepuhi in politični agitatorji pa iz socialnega proračuna seveda nikoli več ne bodo dobivali podpor.

Dobro vemo, kaj je namen »Jutra«, namreč označiti takó mestno občino, kakor vse druge oblasti kot nesocialne in jih diskreditirati, zato ker na tistih mestih ne sede več znane korifeje JNS. V ta namen se poslužuje delomrznežev, za katere se sicer v boljših časih nikoli ni zmenilo. Naše občinstvo pa dobro razume socialno delo sedanje občinske uprave. Dobro razume tudi članke v »Slovenec«. Nikoli nismo bili proti zaposlevanju brezposelnih in podporam resnično potrebnih, vedno pa proti potuhi delomrznežev. Te naj le jemljejo v zaščito drugi, ki so oblekli zadnje čase rdeči jopiči, da se prikazujejo kot »priatelji proletariata«, pod katerim očitno razumejo same šnopsarje, gangsterje in potepine.

Postajališče Stranje

ob rogaški železnici kriči po sodobni ureditvi

Če se voziš iz Grobelnega proti Rogški Slatini, opaziš, da je osebni promet na postajališču Stranje celo večji kot na Mestini kot glavni postaji. Ljudje iz najbližje bližine tega kraja, posebno pa iz občin Zibika, Pristava, Podčetrtek, Sedlarjevo in Sv. Peter pod Sv. gorami, ki gredo peš na to železnico, se, naravno, poslužujejo te postaje, ker je ta najbližja in skozi po ravnem dosegljiva. Odkar je pa zvezana Pristava z novo cesto z Mestinsko vasjo, je pa seveda promet še bolj narasel; rasel bo pa še bolj, čim bo ta cesta tudi povaljana, kar se bo gotovo zgodilo v najkrajšem času.

Sedaj se je pokazalo, da je postajališče z ozirom na cesto Belo-Zibika oz. Pristava vsaj za 400 m predaleč proti Šmarju. Barako bo treba čimprej prenesti za teh 400 m nižje proti Pristavi, kjer se bo lahko tudi z malimi stroški napravila čisto kratka dovozna cesta na navedeno bano-vinsko cesto, da ne bodo potniki izpostavljeni po nepotrebnem daljši poti in sedanjemu res nič preveč vabljivemu blatu. Železniska uprava je s tem zadovoljna, treba bo le kriti malenkostne

stroške komisij in prestavitve okoli 3000 Din, kar bi z lahkoto prizadete občine ev. z banovino vred zbrale. Dovož do banovinske ceste, ki bo stal par jurjev, pa bi naj prevzel cestni odbor. Prizadete korporacije prosimo, da vsaj do jeseni vse potrebno ukrenejo, da bo postajališče Stranje na sodobnem in primernejšem mestu. Onih par bližnjih hiš, ki bi v sodelstvi prestavitve imele 400 m dalje do Stranje, pa bo gotovo toliko uvidenih, da bo uvaževalo ogromno večino po cele kilometre oddaljenih potnikov, ki si želijo postajo Stranje bližje in na udobnejšem in po suhem dostopnem mestu.

Gasilska župa Slovenjgradec

je imela preteklo nedeljo svojo redno letno skupščino. Starešina Leopold Kopač je pozdravil vse navzoče in ugotovil, da je navzočih 15 članov upravnega in nadzornega odbora in da je zastopanih vseh 22 članov gasilske čet po 40 delegatih. Iz nadaljnjega poročila starešine je razvidno, da je v župi včlanjenih 22 čet s 631 izvršujočimi, 358 podpornimi in ustanovnimi ter 38 častnimi člani. Samarijski odsek ima 12 čet, kulturnoprosvetni pa 11 čet. V župi je 12 motornih, 10 štirikolnih in 6 dvokolnih brižgal ter 1 berglovka. Požarov, pri katerih so gasilci ušli svojo pomoč, je bilo 11. Škoda, ki so jo povzročili požari, znaša okrog 540.000 Din. Gasilci so z uspešnim gašenjem obvarovali prebivalstvo škoda za 1.910.000 Din. Pri volitvah je bil z malimi izpremembami izvoljen zopet stari odbor s starešino Leopoldom Kopačem na čelu.

Obrtno sodišče

Nadure. Po zakonu o zaščiti delavcev je v trgovskih in obrtnih obratih dovoljeno 10-urno, v malih izjemah 9-urno, v industrijskih podjetjih pa 8-urno delo na dan. Vsako delo, ki ga delojemalec opravi preko tega časa, mora biti nagrajeno s 50% normalne plače za uro. Če znaša dogovorjena meza 3 Din od ure, se mora vsaka nadura plačati s 4.50 Din. Obrtno sodišče je nedavno razpravljalo o zahtevku za nadure. Tožnik je bil pri tožencu zaposlen kot skladiščnik od 1. 1. 1934 do 31. 3. 1936; spočetka je imel plače mesečno po 1.500 Din, potem po 1.100 Din, od 16. do 31. 3. 1936 pa samo še 20 Din dnevno. Nakupoval je surove kože, jih solil, odpravljal na kolodvor, sploh nadziral skladišče, pa tudi pospravljaj in kuril delovne prostore. Trajanje delovnega časa ni bilo dogovorjeno. Začetkom 1935 je bil tožnik bolan in je dobil za dobo 6 tednov polno plačo. Tožnik je v tožbi trdil, da je med trajanjem službenega razmerja izvedel 5 mesecev, ko je bil zaposlen izven skladišča, opravil vsak dan najmanj 2 naduri, skupaj 964 nadur, za katere je zahteval 50% poviška, skupaj 7.407 Din, računajoč pri tem temeljno plačo za 10 uredno delo na dan. Tožencu pa je trdil, da tožnik sploh ni opravil nikakih nadur, da tudi ni bila potreba za to, pravega dela je bilo le za nekaj ur na dan, sicer pa je tožnik lahko počival. Razen tega je tožnik prejel poleg redne plače še preduma 3.200 Din, v katerem znesku je zapopadna tudi plača za 6 tednov med boleznijo; ta znesek je tožnik pri izstopu ostal dolžan in ga je toženec ugovarjal v pobot. Obrtno sodišče je na podlagi dokazov prišlo do prepričanja, da je tožnik opravil na dan po 2 naduri in mu priznalo odškodnino 7.407 Din; dokazalo se je tudi, da je tožnik poleg redne plače prejel še znesek 3.200 Din, ki bi se moral po toženčevem mnenju odtegniti od priznane vsote. Ker pa je bil tožnik nesporno bolan, mu je sodišče priznalo plačo med boleznijo za dobo 6 tednov v znesku 1.650 Din, ker ga je po § 324 obr. z. smatralo kot skladiščnika za nameščenca in mu gre po § 326/1 obr. z. plača za 6 tednov med boleznijo. Toženčeva protitrditev je obstojala tedaj le v višini 1.550 Din in je bil toženec obsojen, da plača tožniku 5.857 Din.

Proti tej sodbi se je toženec prizval in utemeljeval, da tožniku ne pristaja plača za 6 tednov med boleznijo, marveč le za 1 teden po § 219 obr. z., češ, da je bil tožnik le naveden delavec. Prizivno sodišče je ponovilo dokaze in prišlo do zaključka, da je tožnik delal samo po 1 naduro na dan in mu prisodilo odškodnino za nadure polovico manj, kakor prvo sodišče. Drugi deli sodbe so ostali neizpremenjeni in je prizivno sodišče pristavilo, da je bil tožnik skladiščnik, torej v službi, ki zahteva posebno zaupanje in posebno izrjenost, da je imel skoraj do konca službovanja mesečno plačo in se mora tedaj uvrstiti med nameščenca v smislu § 324 obr. z., zato mu je bilo priznati plača za 6 tednov med boleznijo. Tožnik

kova služba je obstojala deloma tudi v tem, da je sploh bil na mestu in čakal na stranke in je pač možno, da je bil med rednim delovnim časom brez prave zaposlitve. Zaradi tega ni bilo potrebno po izvedenih ugotovitvah, koliko dejanskega dela je imel tožnik.

Sah

Turnir za prenosno sah, kluba Triglavca za leto 1937 je bil te dni končan. Udeležilo se ga je skupno 12 igralcev. Finalni turnir je pokazal sledeč rezultat: Prvo mesto in naslov klubovega prvaka si je prisvojil Jože Siska s 5 in pol točkami (izmed 7 dosegljivih), 2. mesto Julij Erker s 4 in pol točkami, 3. mesto Jože Dolinšek s 4 točkami, 4. Janko Remškar s 3 in pol točkami, 5. Ciril Vidmar s 3 točkami, 6. 7. in 8. mesto pa si dele Ivo Bajec, Franc Lenart in Pogrnje s 2 in pol točk. Preseneča izredno slab plasman dosedanjega prvaka Cirila Vidmarja, ki je po 4 kolu vsled prezaposlenosti izgubil 3 točke po kontumacii (proti Dolinšku, Remškarju in Lenartu). Novi prvak Jože Siska je znan ljubljanski reprezentančni igralec in izvrsten teoretik, ki že več let z uspehom zastopa svoj klub na vseh večjih sahovskih turnirjih. V četrtek, dne 4. marca se prične v klubovem lokalu v hotelu Miklič III. Kordišev spominski turnir, ki se ga udeležijo lahko tudi nekalificirani igralci in novi člani.

★

Mož: »Draga moja žena, ti si res prav skrbna gospodinja, a eno napako pa le imaš.«
Žena: »In ta bi bila?«
Mož: »Mojih žepov nikoli ne pregleduješ.«
Žena: »In to ti imenuješ napako?«
Mož: »Da, če bi jih pregledavala, bi videla, da so raztrgani.«

Sport

Ljubljanska univerza ima

vse pogoje za uspešno izobraževanje profesorjev telesne vzgoje

Potreba po ustanovi, ki bi naj izobraževala strokovne telovadnike in športne učitelje, je tako velika, da je gotovo, da se bo to vprašanje v bližnji bodočnosti rešilo.

Prvotno načrti ministrstva za tel. vzgojo so bili, da bi se v Belgradu ustanovila posebna Visoka šola za telesno vzgojo po vzorcu inozemskih sličnih ustanov. Temeljitejša proučevanja potreb in razmer pa je pokazalo, da bi bili izdatki za samostojno Visoko šolo za telesno vzgojo preogromni in tudi za enkrat se ni izšlo, da bi nov akademski stan, ki bi bil sposoben delovati le v stvarih telesne vzgoje, dobil primerno zaposlitev.

Praksa v inozemstvu je pokazala, da se posebne Visoke šole za tel. vzgojo obnesejo le v velikih državah in tam, kjer uživa šport večjo popularnost in ima večjo tradicijo. Športni študij v Nemčiji so n. pr. rešili tako: na vse univerze, in sicer na filozofske fakultete (26 po številu), so vpeljali nov predmet »telesno vzgojo«, katere študij se mora spajati z drugimi sorodnimi predmeti. Tako so dobili nov tip profesorja, ki poučuje poleg telovadbe in športa tudi znanstvene predmete. Kljub temu deluje nemška Visoka šola za tel. vzgojo še naprej vendar sprejema le odbrane diplomirane športne filozofe, ki se hočejo posvetiti specializaciji za asistente in trenerje na univerzitetnih institutih za telesno vzgojo.

Če je za nemško srednjo šolo dovolj, da poučuje telovadbo in šport profesor, ki je študiral telesno vzgojo kot »a« in »b« predmet in če velja isti sistem tudi na Češkoslovaškem in v Avstriji, tedaj je to izkušnja, ki tudi naši državi kaže pot kako vzgajati novo generacijo srednjošolskih znanstvenih in telesnovzgojnih učiteljev. Konkretno: delati je treba na tem, da se ne bo ustanovila Visoka šola za tel. vzgojo, ker bi bila preuranjena, temveč da se na eno od filozofskih fakultet vpleje nov predmet »telesna vzgoja«.

Nepoznavalci razmer se vedno delajo na tem, da bi se Visoka šola za tel. vzgojo ustanovila v Belgradu ali v Zagrebu. V zadnjem času so postali zlasti agilni zagrebški športni krogi, ki skušajo v posebnih okoliščinah prepričati merodajne činitelje, da bi bil Zagreb najprimernejše mesto za omenjeno šolo. Sprito tega hočemo pokazati na tretjo, za državo in za stvar samo najkoristnejšo možnost, da se namreč na ljubljanski univerzi vpleje nov predmet »telesna vzgoja«. S tem bi bilo vprašanje ustanovitve tako zvane Visoke šole za tel. vzgojo najhitreje in najsmotnejše rešeno.

Pri nas bi bili stroški najnižji

Pogoj za organizacijo športnega študija (kot predmeta na filozofski fakulteti) je, da se nahaja v mestu anatomski inštitut, prostori za lahko atletiko in športne igre, dvorane za gimnastiko in telovadbo, javni in pokriti bazeni za plavanje, tereni za smučanje in slično. Ako s tega vidika motrimo ljubljanske, zagrebške in belgrajske športne razmere, ugotovimo, da manjkajo Zagrebu primerni prostori za plavanje, Belgradu pa poleg tega še tereni za smučanje in druge zimske športe. Važnejše od tega pa je dejstvo, da so športne naprave v Zagrebu in Belgradu močno oddaljene druga od druge, medtem ko je v Ljubljani vse pri rokah: letna telovadnica, telovadna dvorana ter zimska in letna kopališča, v centru mesta, do stadiona je le 20 minut. drsališča in smučišča so ob robu mesta (Golovec, Rakovnik itd.).

Ljubljana je v jugoslovanskem športu najnaprednejše mesto

Kljub temu, da je Zagreb središče večine športnih zvez in kljub temu, da je Belgrad finančno močnejši, moramo smatrati Ljubljano kot vodeče mesto v jugoslovanskem športu. Slovenska privatna inštitutiva je zgradila v Ljubljani stadion, ki je najlepši in najbogatejši v državi, Ljubljana je imela prva športno urejeno letno in zimsko plavalnišče, Ljubljana ima razmeroma lepo število telo-

ZA MASAŽO

DIANA
FRANCOSKO ŽGANJE

Radio

Programi Radio Ljubljana

Četrtek, 4. marca: 12 Opereta venčki (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13. Cas. spored, obvestila — 13.15 Instrumentalne solistične točke (plošče) — 14 Vreme, borza — 18 Poster spored (Rad. ork.) — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarik) — 19 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.50 Nac. urn: Sokolski pokret — 19.50 Zabavni kotiček — 20 Nagrade in odkupljene skladbe (Radijski ork.) — 20.50 Po domače (plošče) — 21.15 Lahka glasba (Rad. ork.) — 22 Cas, vreme, poročila, spored — 22.15 Narodne pesni pojo fantje na vasi. — Konec ob 23.

Drugi programi

Četrtek, 4. marca: Belgrad-Zagreb-Trst-Milano: 21 Opera — Dvaaj: 20 Drama — Ana Karenina (po Tolstoju) — Budimpešta: 19.20 Opera — Rim-Bari: 17.15 Brazilski koncert — 20.40 Igra — 22.15 Komorna glasba — Praga: 19.25 Opera — Varšava: 19.35 Filmska glasba — 21 Poljski skladatelji — Nemske poslušaj: 20.40 Različni plesni večeri — Soffens: 20.22 Španski koncert — Bukarešta: 20.15 Simfonični koncert.

Vremenska poročila

Zveze za tujski promet v Sloveniji, Ljubljana, Tujsko-prometne zveze v Mariboru, Jugoslav, Zimsko-sportne Zveze, Slovenskega planinskega društva in Meteorološkega inštituta (Ljubljana) Univerze po stanju z dne 3. marca 1937 ob 7. uri zjutraj.

Planica: —2, oblačno, mirno, 40 snega, sren.
Planica: —3, oblačno, mirno, 50 snega, sren, mala in srednja skakalnica uporabljiva.
Kranjska gora: —2, barometer se dviga, oblačno, mirno, 20 snega, sren, sankališče uporabljivo.
Vrsič, Krnica: 160 snega, pršič.
Bled: —2, oblačno.
Pokljuka: —5, oblačno, na 80 podlage 5 pršiča, mala in srednja skakalnica uporabljiva.
Bistrica, Boh. jez.: —4, oblačno, 5 snega, sren.
Dom na Komni: —8, jasno, 120 snega, pršič.
Dom na Kravcu: —3, jasno, 40 snega.
Velika planina: —3, 80 snega, po robovih spihano.
Vrtača koča: jasno, 5 pršiča na 100 podlage.
Lanarko dolina: 100 snega.
Senjorjev dom: jasno, 70 snega, sren.
Po stanju z dne 2. marca 1937 ob 7. uri zjutraj.

★

JZSZ — Zbor smučskih učiteljev javlja, da se vrši redna seja in sestanek Zbora danes ob 20.30 v Zvezi pisarni. GG. člani prosimo, da se seje sigurno in točno udeležijo.

Smučarski klub Ljubljana. V četrtek dne 4. t. m. ob 19 v damski sobi kavarne Emone važen sestanek vseh tekmovalcev. Vsi in točno!

ZSK Hermes. Prva seja novoizvoljenega odbora se vrši danes, 4. marca ob 19 v prostorih Oblastnega odbora UJNZB — palača Grafika I. nadstropje. Prosim vse tov. odbornike, da se seje sigurno in točno udeležijo. Tajnik.

Podravska podružnica SPD v Rušah vladno va. bi svoje članstvo, kakor tudi vse prijatelje društva na jubilejni 30 letni obni zbor, ki se bo vršil dne 4. marca t. l. ob 19.30.

ZSK Hermes (nog. sekcija). Danes ob 8 zvečer, se vrši prva seja novoizvoljenega odbora v pisarni g. blagajnika. Radi važnosti se naprošajo vsi gg. odborniki, da se seje zanesljivo udeležijo.

V boj za naše časopisje!
Zahtevajte povsod naš list!

Z Ostram-D-žarnicami imate ceneno svetlobo!

Zahtevajte vedno

Varuj svoje oči z boljšo svetlobo

OSRAM-D

dekalumen - žarnice

z garancijsko znamko male porabe v vatih.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjsko 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

* KINO * UNION

TRAUOL STARK, čudovito dunajsko dete v svoji prvi filmski veselici

Njegova hčerka je Peter
Paul Hörbiger Carl Ludwig Diehl

TEL. 2730 SLOGA

Najlepši varietetskí film

Kralj artistov TRUXA
La Jana

TEL. 2124 MATICA

Triumf humorja

Lumpaci Vagabundus
Paul Hörbiger Heinz Rühmann, Fritz Imhoff, Hilde Krahl

≡ Predstave ob 16., 19. in 21. uri ≡

Rabljeni in novi po najnižjih cenah. Tudi na ugodne obroke. Vredno si nabavite živ stroj sigurno obiščite nas

Nova trgovina
Ljubljana, Tyrševa c. 36

Trgovina mešanega blaga

(železo, specerija, manufaktura), na najprometnejši točki Virja (Podravina), z lepimi skladišči in stanovanjem, vrtom itd. - napredaj. Stara in dobro uvedena trgovina. Bodočnost zagotovljena. — Potrebno ca. 50.000 Din gotovine, ostalo ugodni pogoji. - Vprašati: Ivan Matoničkin, Virje. (1)

Obrt

Gumbe, plise, entel, ažur predtisk in monogram hitro izvrši Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. (1)

Denar

Al. Planinšek, koncesionirana trg agentura v bančnih in kreditnih poslih, v Ljubljani — Beethovnova ulica 14-1. Telefon 35-10 — vnovči vloge denarnih zavodov najbolje, takoj v gotovini, vedno najkulantneje. Vse informacije brezplačno. (d)

Posojila dajemo

privatnim nameščencem in državnim uradnikom v gotovini in blagovnih bonih. »Hermes«, Zagreb. Masarykova ulica 11. (d)

Bančno komerc. zavod

Maribor, Aleksandrova 40. Vam vnovči vloge pri denarnih zavodih. Gotovina takoj. Za odgovor 3 Din v znamkah.

Hranilne vloge

Ljubljanske kreditne banke, Zadrugne gospodarske banke, celjskih in vseh podeželskih zavodov — vam vnovčim takoj po najvišji ceni. Planinšek Alojzij, Ljubljana, Beethovnova ul. 14-1. Telefon 35-10. (d)

POOBlašČENI GRADITELJ **FURLAN FRANC**
TEL. 37-33 LJUBLJANA
CESTA 29. OKTOBRA ŠT. 6
ZIDA SOLIDNO POCENI

Sraice, kravate,

nogavice, rokavice, modne potrebščine

naiceneje pri trvdki

Ios. PETELINC, Ljubljana

(za vodo, blizu Prešernovega spomenika).
Telefon 29-13.

Posedstva

Enodružinska hiša
v Štepanji vasi, napredaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2775. (p)

Pohištvo

Novo spalnico
z modroci, prodam za 1850 Din. Jeranova ul. 2.

Auto-motor

Dvosedežni avto
rabljen, kupim. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Avto« št. 3309. (f)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje
komfortno, oddam. - Kodeljevo, Povšetova c. 41.

SOBE

Sončno sobico
poceni oddam gospodini. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3312. (s)

Lepo sobo

parketirano, s posebnim vodom, s souporabo kopalnice ev. klavirja, prazno - oddam za 150 Din (event. tudi opremljeno). Galjeva 9 a. (s)

S 1. majem oddam

štiri sobe za pisarne v Selenburgovi ul. št. 1-1. Polze se pri hišniku. (s)

Objave

Prostov. javna dražba
pohištva, posteljnine, poljskih voz, konjske opreme itd., iz zapuščine Uršule in Ludvika Dolničar, bo v Hrastju št. 7 v ponedeljek, 8. marca 1937 ob 9. Oddaja nji v zakup pa bo v torek, dne 9. marca 1937 ob pol 9.

Razno

Do 16 let starega otroka
kateremu bi izročila posestvo proti majhni odškodnini, bi vzela za svojega. Marija Fluher, Studenti pri Mariboru, Aleksandrova cesta 45. (r)

Zamenjava

Več hektolitrov pristne domače slivovke zamenjam za dobro obranjeno, transportne vinske sode. Ponudbe z navedbo količine in cene poslati na Alojz Franz, gostilna, Celje. (r)

Službodobne

Služkinjo

veščo nemščine in kuhanja, sprejemem takoj. Setina, Prisojna ulica št. 3, pritišče. (b)

Vrtnarskega pomočnika

sprejemem. Ivan Javornik, Wolfova 12. (b)

Šoferja

sprejemem takoj k tovrstnemu avtomobilu. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Sigurno«. b

Službe iscejo

Manufakturnist

pošten, agilen prodajalec, z večletno prakso, star 29 let, neporočen, vešč slova, in nemškega jezika, s prva referencami, želi premeniti mesto s 15. IV. Ponudbe prosim v upravo »Slov.« pod »Agilen manufakturnist« št. 3296. (a)

Skladiščnik

vesten, zmožen tudi knjigovodstva in strojepljenja, želi premeniti službo. — Dopise upravi »Slov.« pod »Skladiščnik« št. 3299. (a)

Kupimo

Kupim

lokomobil in polnojarmerik. Ponudite lahko tudi samo lokomobil ali samo polnojarmerik. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zaga« št. 3333. (k)

Najugodnejša naložba kapitala!

Najlepša stavbišča za vile so le v Koroščevi ulici št. 44. Zglasite se v pisarni Rosenberg, Maribor

Barelay:

59

Rožni venec

Roman.

Prišel je tiho, ne da bi se obračal naravnost proti njej: »Ali vam pomeni on dosti?«

Janine oči se niso mogle dovolj napasti na njegovem dragem obrazu. Globoka ganjenost je zvenela iz njenega glasu: »Ljubši mi je ko vse drugo na svetu.«

»Ali vas ljubi kakor zaslužite, da ste ljubljeni,« je poizvedoval dalje.

Jana je sklonila glavo in poljubila mesto na mizi, kjer je prej počivala Garthova desnica. Potem je odgovorila sestra Rožamarija: »Ljubil me je mnogo bolj kot sem zaslužila.«

»Zakaj pravite, ljubil me je?« Ali ni, ljubil bolj prav?«

»Ne,« je skrušeno dejala sestra Rožamarija, »zakaj bojim se, da sem zapravila njegovo ljubezen s tem, ker mu nisem zaupala in se nisem izkazala njega vredne.«

»To ni mogoče!« je vzkliknil Garth. »Ljubezen nikoli ne umrje. Utegne biti na videz mrtva, za nekaj časa celo pokopana — toda ko napoči velikonočno jutro, vstane tudi ljubezen iz groba! Užaljena ljubezen je podobna ptici z mokrim perjem. Ptica ne more leteti in se dvigniti v višave. Toda z vsakim prhutom se otrese več kapelj; z vsakim trenutkom, ki ga prebije ptica na soncu, se posuši nekaj njenih peres in ne traja dolgo, in že lahko vzleti na vrh drevesa, in še boljše po kopeli, ki jo je bila na videz oropala vse moči.«

Meteor pade z neba

49.

Bridko priznanje.

Nazadnje pa je moral Tinček tovarišom vendarle priznati, kaj se je zgodilo z meteorjem. Dečki so bili zelo razočarani in poparjeni. »Kaj pa zdaj?« je vprašal Profesor. »Poguma ne smemo izgubiti!« je rekel Tinček. »Svojo moško besedo vam dam, da bomo meteor dobili nazaj.«

Ko se je zmrčilo, so se Debeluhar, Dolgin in Profesor poslovlili in se vrnili proti domu. Tinček in Tonček pa sta si na bregu reke, kjer sta imela privezan splav, pripravila udobno ležišče in kmalu sladko zaspala.

ZA SPOMLADANSKO ZDRAVLJENJE,

za čiščenje in pri slabi prebavi uporabljajte naš nacionalni produkt:

„PLANINKA“-čaj

V lekarnah veliki paket Din 20.—, polovični Din 12.— in poskusne vrečice Din 3'50.

Proizvaja:

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana

Reg. S. br. 2007 s. II, 1932.

+

Potrti v globoki žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je naš nad vse ljubljani soprog in oče, gospod

Josip Varga

posestnik in pekovski mojster

previden z zakramenti za umirajoče, umrl v bolnišnici milosrdnih sester v Zagrebu.

Truplo blagega pokojnika bo prepeljano v Trbovlje in bo pogreb iz hiše žalosti danes, dne 4. marca 1937 ob 4 popoldne na farno pokopališče.

Trbovlje, dne 3. marca 1937.

Žalujoča žena in otroci

obraz, ki sem ga bil slikal ali občudoval. Vse je zabrisano, ne razločim več njihovih potez. Ta eden pa mi žari v duši tem jasnejše, čim hujsa je tema okrog mene. In spremljal me bo vse življenje; videl ga bom v smrtni uri — ta predragi obraz. Nikoli me ni ljubila, toda jaz jo ljubim tako iz srea, da ne morem nobenemu drugemu ženskemu bitju ponuditi nikoli več tisto »najboljše«. Če bi v samoljubnem namenu poprosil za roko kakšne druge ženske, bi ji prizadel neizrekljivo krivico. Njen nikoli poznan obraz bi mi ne pomenil nič, v tem ko bi mi obraz one prave izvoljenke v moji strašni noči vedno lebdela pred duhom in mi svetil v temi. Tudi glas bi mi bil ljub samo toliko, kolikor bi me spominjal njenega. Draga prijateljica, če molite zame, prosite Boga, naj me obvaruje greha, da bi kdaj podlo ponujal ženski navidezen zakon, kar bi zveza z menoj gotovo bila.«

»Toda,« je rekla Rožamarija, »ona — ona, ki je kriva, da nobeni drugi ne morete več ponuditi čiste ljubezni, ona, ki bi dobila lahko najboljšo od pšenice, kleni klas...«

»Ga je odbila,« je odvrnil Garth. »Klas ji ni bil ne dovolj lep ne dovolj klen. Ni je bil vreden. O, draga, sestra, ne morete niti prav pojmiti, kako je pri srečanju moškemu, ki se izvoljenki ne zdi dober dovolj.«

Garth si je ječeš skril obraz v dlani. V knjižnici je zavladala gluha tišina.

Izenada pa se je utrgalo rahlo z Garthovih ustnic, ne da bi sam dvignil glavo:

»Zdaj čutim spet, kar sem povedal Brandu — razločneje ko kdaj prej — z izjemo enkrat, ko sem bil sam v sobi.«

Celoletna naročnina na: 1 vezanih knjig mesečno Din 23.— Leposlovno in ljudsko knjižstvo 11.— Zbirko domačih pisateljev 9.— Zbirko mladinskih spisov 9.— JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA